

מִתְרוֹת ודווקא בעיר שכולה ישראל, אבל בעיר שיש בה נכרים הבשר אסור באכילה. **וּבִשְׁעַת הַרְגָל שֶׁהַבָּשָׂר מֵרְפָה** ואין חותכים הבשר לחתיכות קטנות, אלא מבשלים אותו אברים, **אַף** אם מצא **אֲבָרִים מִתְרִין** הם:

משנה ד

בְּהֵמָה שֶׁנִּמְצְאוּ מִירוּשָׁלַיִם וְעַד מִגְדַל עֶדֶר - שם יישוב בקרבת ירושלים, **וּמִמֶּדֶתָהּ לְכָל רוּחַ** - וכן אם נמצאה בהמה בצד אחר של ירושלים באותו מרחק כמו ממגדל עדר לירושלים, אם הבהמות שנמצאו הם **זָכָרִים**, דינם שהם **עוֹלוֹת** - שחזקתם שיצאו מירושלים, ורוב זכרים שבירושלים הם עולות. ואם הבהמות הן **נְקֻבוֹת**, דינם שהן **זְבָחֵי שְׁלָמִים** שרוב נקבות שבירושלים הן שלמים.
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: המוצא כבש או עז זכר בן שנה **הָרְאוּי לְפִסְחִים** - **פְּסָחִים** - מותר להקריבו לפסחו, ובתנאי שמצאו **קֶדֶם לְרַגְלֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם** - משעה שמתחילים לדרוש בהלכות פסח, שמאותה שעה מתחילים להפריש קרבן לפסחו, ולכן יקריבהו המוצאו לשם פסח. ואם יבוא בעליו לאחר מכן יתן להם את דמיו:

תקנות בית דין

משנה ה

בְּרֵאשׁוֹנָה הָיוּ בית דין **מִמְשַׁכְּנֵי אֶת מוֹצְאֶיהָ** של בהמה סביבות ירושלים שהיא בחזקת עולה או שלמים כמבואר במשנה הקודמת, היו ממשכנין אותו **עַד שֶׁהוּא מָבִיא אֶת נִסְכָּיהָ**. **חֲזָרוּ לְהִיּוֹת מִנִּיחֵין אוֹתָהּ וּבוֹרְחִין** ולא רצו להתעסק בבהמה זו, כדי שלא יתחייבו בנסכיה. **הִתְקִינוּ בֵּית דִּין (תַּקְנָה א) שִׁיְהוּ נִסְכָּיהָ בְּאֵין מִשְׁלֵי צְבוּר** - היינו מתרומת הלשכה:

משנה ו

אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: **שִׁבְעָה דְבָרִים הִתְקִינוּ בֵּית דִּין, וְזֶה אֶחָד מֵהֶן** - שנסכיה של בהמה הנמצאת באים משל ציבור.
(תַּקְנָה ב) נִכְרֵי שִׁשְׁלָח עוֹלָתוֹ מִמִּדְיַת הַיָּם להקריבה בבית המקדש **וְשִׁלַּח**

ר' עובדיה מברטנורא

קטנות למכרן לישראל או לתת אותה בתוך הקדרה. ודין זה בעיר שכולה ישראל, אבל בעיר שיש בה נכרים אפילו חתיכות אסורות: שהבשר מרובה. ואין חותכין הבשר לחתיכות קטנות אלא מבשלים אותו אברים: ד זכרים עולות. שאנו תולין שיצאה מירושלים, ורוב זכרים שבירושלים הן עולות, ורוב נקבות זבחי שלמים: הראוי לפסחים. זכר בן שנה מן הכשבים או מן העזים: פסחים. והמוצאו מותר לו להקריבו לפסחו, ואם יבוא בעליו אחר כך יתן לו את דמיו: קודם לרגל שלשים יום. משעה שמתחילין לדרוש בהלכות הפסח ואדם מפריש את פסחו. ואין הלכה כרבי יהודה: ה היו ממשכנין את מוצאיה. המוצא עולה או שלמים היו ממשכנין אותו עד שיביא נסכיה משלו, שלשה עשרונים לפי ושני עשרונים לאיל ועשרון לכבש: מניחין אותה ובורחים. כדי שלא להתחייב בנסכיה: ו שבעה דברים. וקחשיב להו ואזיל: נכרי ששלח עולתו. דדרשינן

ר' עובדיה מברטנורא
איש איש, מלמד שהנכרים
נודרים נדרים ונדבות כישראל
שתהא מנחתו. עשירית האיפה
שכהן גדול מקריב בכל יום
מחציתה בבוקר ומחציתה
בערב: קריבה משל צבור.
דכתיב (ויקרא ו') חק עולם, חק
זה יהיה משל עולם כלומר
משל צבור דהיינו מתרומת
הלשכה: רבי יהודה אומר
משל יורשים. דכתיב (שם)
והכהן המשיח תחתיו מבניו,
והכי משמע, והכהן המשיח
שמת, תחתיו אחד מבניו יעשה
אותה: ושלימה היתה קריבה.
כשהיא באה משל צבור לר"ש
או משל יורשים לרבי יהודה,
עשרון שלם היתה קריבה ולא
חצי עשרון. ר' שמעון מפיך
ליה מכליל תקטר, שלא
יקטירוה לחצאין אלא כולה
כשהיא באה משל צבור. ורבי
יהודה מפיך ליה מדכתיב מבניו
יעשה אותה, כשהאחד מבניו
מקריב לאחר שמת אביו דהיינו
היורשים, יעשה אותה ולא
חציה. והלכה כרבי יהודה
שמשל יורשים היא באה. והא
דתנן במתניתין דתנאי בית דין

עֲמֹהָ גַם נִסְכִּים - היינו דמי נסכים, שהרי נסכיו
טמאים הם - קָרְבִּין מְשֻׁלוֹ - מדמי הנסכים ששלח.
וְאִם לָאוּ - שלא שלח נסכים עם עולתו, קָרְבִּין
הנסכים מְשֻׁלֵּי צְבוּר.

(תקנה ג) וְכֵן גַּר שְׂמֹת וְהִנִּיחַ זְבָחִים וְאִין לוֹ
יורשים שיביאו נסכים לזבחו, אִם יֵשׁ לוֹ נִסְכִּים
- קָרְבִּין מְשֻׁלוֹ, וְאִם לָאוּ - קָרְבִּין מְשֻׁלֵּי צְבוּר.
(תקנה ד) וְתִנְאֵי בֵּית דִּין הוּא עַל כֵּהֵן גְּדוּל
שְׂמֹת ועדיין לא מינו כהן גדול אחר תחתיו, שְׂתֵּהָא
מְנַחְתּוֹ - עשירית האיפה שמקריב בכל יום,
מחציתה בבוקר ומחציתה בערב⁴¹, קָרְבָּה מְשֻׁלֵּי
צְבוּר.

רְבִי יְהוּדָה אֹמֵר: מְשֻׁלֵּי יוֹרְשֵׁין של הכהן הגדול
שמת, מביאים את המנחה.

וּשְׁלֵמָה - עשירית האיפה שלמה, ולא מחציתה,
הִיתָה קָרְבָּה המנחה, היינו עישרון שלם בבוקר
ועישרון שלם בערב, בין לרבי שמעון כשהיא באה
משל ציבור, בין לרבי יהודה כשהיא באה משל
יורשים:

משנה ז

(תקנה ה) עַל הַמְּלוּחַ וְעַל הַעֲצִים של הקדש,
התקינו בית דין שִׁיְהִיו הַפְּהֻנִים נְאוֹתִים בְּהֵן -

הוא לדברי ר' שמעון שתהא באה מן הצבור, ולא מן התורה, מפרש בגמרא דשתי תקנות הן,
בתחלה מדאורייתא קריבה משל צבור מדכתיב חק עולם כדאמרין, כיון שראו דקא מדחקא וכו'
לשכה התקינו דניגבו מיורשים, כיון דחזו דקא פשעו בה אוקמוה אדאורייתא. ונמצאת עכשיו
קריבה מן הצבור בתנאי בית דין דאוקמוה אדאורייתא: ז שיהיו הכהנים נאותים בהן. דוקא
לאכילת הקרבנות. אבל לאכילת חולין, אפילו למלוח חולין הנאכלין בעזרה עם הקרבנות כדי שיהו

ביאורים והרחבות

41. פירוש: כהן גדול היה מקריב בכל יום מנחת חביתין עשירית האיפה, מחציתה בבוקר
ומחציתה בערב, שנאמר (ויקרא ו, יג): "עֲשִׂיֹתָ הָאֶפֶה סֶלֶת מִנְחָה תָּמִיד מִחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר
וּמִחֲצִיתָהּ בְּעֶרֶב". ולא היה מביאה לחצאין, אלא מביא את כל המנחה בבוקר עשרון שלם,
ומחלקו לחצאים, ולש מכל חצי עשרון שש חלות מצות, שהן שתיים עשרה חלות לעשרון,
ומקריב מחצה בבוקר ומחצה בערב.